

Wir in Europa- Zukunft gestalten !

Erasmus+

**Wir
in
Europa**

„Zukunft gestalten“

Gefördert durch

Erasmus+
Schulbildung

A magyarországi cigányok népzeneje

A magyarországi cigányok nyelvi csoportjai

- Magyarul beszélő magyar cigányok
- Romungrók,
- Magyarul és cigányul beszélő cigányok
- Oláh cigányok
- Magyarul és románul beszélő román cigányok
- Beások

A cigány nyelv jellemzői

- Viszonylag szűk stabil alapszókinccs
- Alapszókinccsük ind eredetű
- Allandóan változó mobil szókinccs
- Mobil szókinccs idegen

Az oláh cigányok

- Magukat romának hívják
- Dél-Dunántúl cigány lakosságának egyötödét teszik ki
- Kétnyelvűség jelensége figyelhető meg
- Csoporton, családon belül
- Formálisabb, hivatalosabb jellegű
- Lakodalmakra korábban
- Magyar cigány zenészeket
- Magyar zenészeket hívtak
- Most oláh cigány együttes szolgáltatja a zenét

A beások

- Muncsánok – Baranya megye déli részén élnek
- Árgyelánok – Nagyvárad környék
- Ticsánok – Szabolcs megye
- Itt is kétnyelvűség jelensége figyelhető meg
- A nyelvet kizárólag csak családon belül használják
- Hivatalos ügyeket magyarul vitatják meg
- Nyelvükben sok a magyar eredetű szó

A cigány népzene

- Nem teremtő, hanem utánzó nép
- Más népek dalait vették át
- Összekeverték, torzították
- A magyar- és az oláh cigányok zenéi hasonlóak
- Beásoké különbözik tőlük
- Fő műfajaik:
 - Lassú lírai dal
 - Táncdal
 - Botoló
- A cigány előadók előadásmódja erőteljesen, mély ez jellemző táncaikra is

Hangszerek

Köcsögduda

Kanál

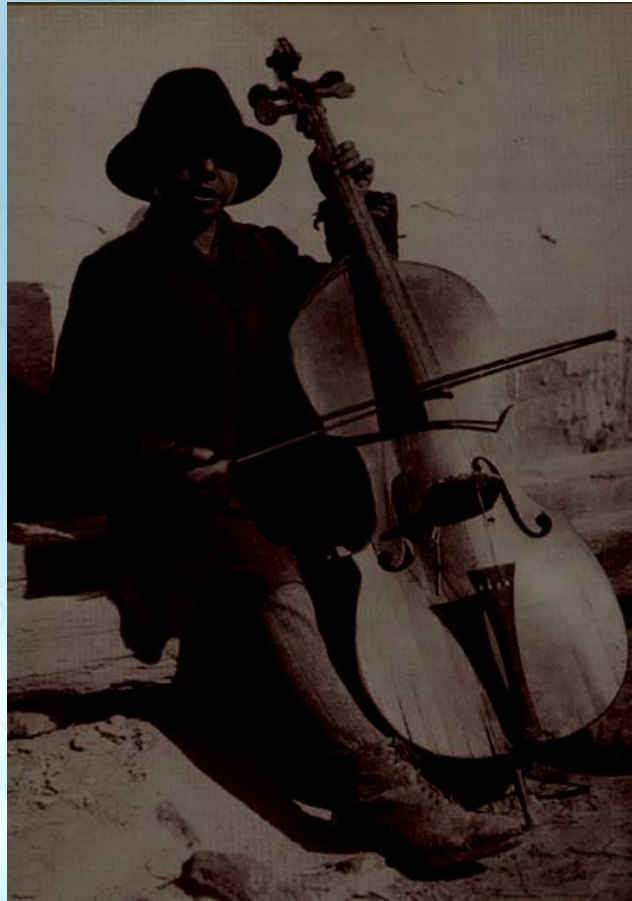
Kanna

Hegedű

Nagybőgő

Gitár

A cigány népdal

- .Életüket, érzelem és gondolatvilágukat tükrözi
- .Legáltalánosabb érzelmek
 - Szerelem,
 - Féltékenység,
 - Bosszú
- .Rövid rögtönzött ének
- .Dallam és szöveg nem tartozik szorosán össze
- .Gyakori a párbeszéd, a természeti kép
- .Nem az értelem, hanem az előadó hangulata változtatja versszakok sorrendjét

.Fajtái:

.Táncdalok

.Mulatónóták

.Búcsúdalok

.Panaszdalok

.A családi és közösségi események fontos része az éneklés

.Kibeszélik benne a problémáikat, megerősítik összetartozásukat

.Dallam és a szöveg nem áll szoros kapcsolatban

Lassú lírai dal

- Kétnyelvű:
- Egy-egy részlet vagy a teljes szöveg magyar nyelvű
- A tempójuk lassú, szinte vontatott
- Dallamok rendkívül lassúak, díszítettek
- A strófák többnyire négy sorosak
- A dallamok szerkezete hagyományosan ereszkedő
- Régies állapotú
- Lehet bölcsődal
- Halottsirató
- Lakodalmas ének

.Kétféle szerepkör van:

.Vezető

.Segítő

.Hangvétele:

.Általában szomorú,panaszos

.Élet nehézségeiről

.Szegénységről

.Szerelmi hűtlenségről

.Börtönben való raboskodásról szól

.Az országban néhol többszólamúság jellemzi,

.Néhol elbeszélő jelleg dominál

Táncdal

- Magyar neve pattogós vagy pergetős nóta
- A táncok zenei kíséretéül szolgálnak
- Páros üteműek
- Szövegsoraik hét- vagy nyolcszótagosak
- Hagyományosan ereszkedő szerkezetűek
- Többszólamúak
- Kevés szöveggel vagy szöveg nélkül
- Rendkívül variáltan éneklik
- Északkelet-Magyarországon ismert tánc típus a botoló

Botoló tánc

•Két leggyakoribb formája:

•A párbajszerű

–Két férfi táncolja

–Harcszerűen kezelik a botot

•Párbajszerű, mutatványos

–Egy nő és egy férfi táncolja

•Néhol vokálisan szájbögőzéssel kísérik

Botoló tánc fajtái

- Páros ütemű lassú dallamot cifrázott
- A lassú, páratlan ütemű dallamú
- Később felgyorsul
- A különböző ritmusú
- Egy páros és egy páratlan dallam egymástól elszakítva jelenik meg

Botoló tánc

Vokális szájbőgőzés

- Tartalmukban
- Jókedvűek
- Vidámak
- Tréfásak
- Csúfolódók
- A szövegekkel szabadabban bánnak
- Legtöbbször nincs is rá szükség

Beások népzeneje

- Különbözik a magyar és oláh cigányok zenéjétől
- *Lassú parlando dalok*
- Megnevezése
 - Hallgatós *nóta*
- Szerkezete
- Ereszkedő
- Kupolás
- Többnyire *érzelmes*

A beások táncdalai

- Régien ereszkedő szerkezetű dallamok
- Ma már új magyar stílushoz közelálló dallam
- A beásoknál ritka a pergetés
- Szövegei a legtöbb közösségben kötöttek
- Karácsonyi dalok
- Gyermekdalok
- Altatódalok

A színpadi folklór

- Legismertebb együttese a KalyiJag (Fekete Tűz)
- Emellett kialakulnak újabb populáris műfajok
- Roma diszkóroma-popa
- Roma lakodalmas
- Zeneroma rap
- Hangsúly
- Műfaji különbségek, határok jelentőségüket veszítik
- Egyéni leleményre és minőségre tevődik át
- hatással vannak az előadókra: etno- és világzenei folyamatok

Készítette: Biri Gabriella

Forrás:

Szöveg: A magyarországi cigányok dokumentum

Képek:

Cigány táncos <http://www.gitarlexikon.tk/akusztikus-gitarok/nejlonhuos-flamenco-gitarok/>

Virág <http://hirekma.hu/hir/1694179/szuper-romani-design-kiegészítők-8211-fotokkal.html>

Beások <http://www.romanishib.hu/cgi-sys/suspendedpage.cgi>

Vay Adam logo <http://vayadam.hu/>

Wir in Europa logo

Cigányok:

http://mult-kor.hu/20090818_ciganykepek_a_folklortol_az_etnopolitikaig_a_romak_es_a_rendszervaltas

Köcsögduda:

<http://emf-kryon.blogspot.hu/2014/03/magyar-nepi-hangszerek.html>

Kanál:

http://www.magyardob.hu/display_instrument.php?47

Kanna <https://www.jegy.hu/program/zenel-a-vilag-ciganyok-zeneje-hang-szer-szam-43424>

Hegedű <https://hu.wikipedia.org/wiki/Heged%C5%B1>

Nagybögös

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/romak/a_magyarorszagi_ciganyok_kultura_aja_etnikus_kultura/pages/amck_03_fogalmak.htm

Gitár

<http://www.gyongyhalasz.com/pages/webpage.php?id=714>

cigány táncos

<https://hu.depositphotos.com/95097068/stock-illustration-dancing-woman-in-expressive-pose.html>

Botoló tánc

http://www.boldogsag.net/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=1084&Itemid=626&Itemid=626&Itemid=626